

22. maj 1985

FM II 5/1985

Forslag til landstingslov om Grønlands flag.
(Formanden)

Forelæggelsesnotat.

Efter at landstinget i februar besluttede sig for et bestemt forslag til grønlandsk flag, har ministeren for Grønland i folketinget fremsat forslag til lov om et særligt grønlandsk flag. Dette forslag til bemyndigelseslover omdelt til landstingets medlemmer.

Ved bemyndigelsesloven overføres der lovgivningskompetence til landstinget, således at hjemmestyret kan fastsætte regler om flagets anvendelse i Grønland og på skibe, som er registreret med hjemsted i Grønland. Desuden er det bestemt, at private fortsat kan flage med Dannebrog på land i Grønland. Og der er givet hjemmel for, at det grønlandske flag kan anvendes i Danmark og på Færøerne.

Det følger altså af bemyndigelsesloven, at grønlændere selv kan vælge, om de vil flage med det grønlandske flag eller med Dannebrog privat, uanset hvor i riget de bor. Der er derfor ikke foreslået regler om dette spørgsmål i forslaget til landstingslov om Grønlands flag.

De regler, som foreslås i landstingsloven, har først og fremmest til formål at værne respekten for flaget. Jeg tror, at det store flertal i befolkningen i løbet af kort tid vil få varme og positive følelser for flaget, som nu bliver vort nationale symbol. Derfor er der ikke foreslået særlig detaljerede eller restriktive bestemmelser om flagets almindelige brug. Den almindelige anvendelse af flaget ved højtidelige eller festlige lejligheder er jo flagkulturelt bestemt, og der er forhåbentlig ikke noget behov for at lovgive om dette. Bestemmelserne i landstingsloven har derfor karakter af at være ret enkle forbud og påbud om flagets anvendelse i bestemte forbindelser.

Generelt skal det også siges, at bestemmelserne i både bemyndigelsesloven og landstingsloven i alt væsentligt ligner den ordning som er gennemført for Færøernes flag.

Jeg skal derefter sige lidt om hver enkelt af de bestemmelser, som foreslås i landstingsloven om Grønlands flag, og i øvrigt skal jeg henvise til de omdelte bemærkninger til lovforslaget.

I § 1 foreslås det ligesom i bemyndigelsesloven, at flagets udformning bestemmes ved kongelig resolution. I landstingsloven tilføjes det, at det sker efter indstilling fra Grønlands landsting. på denne måde sikres det, at eventuelle beslutninger om ændring i flagets udseende skal træffes i det samlede landsting, og landsstyret kan altså ikke foreslå ændringer i flagets udseende, uden at et flertal i landstinget har besluttet det.

Desuden foreslås det, at der ikke må indføres særlige kendetegn i flaget, således som det er tilfældet for Dannebrog, hvor f. eks. KgH kan indføre to korslagte harpuner som kendetegn.

Endvidere foreslås der indført forbud mod omsætning af flag, som er forkert udformet. Vi har overvejet forskellige løsninger på dette problem, om at sikre de rigtige målforhold i flaget. Ud fra beskæftigelsesmæssige hensyn kunne man f.eks. tænke sig, at der blev givet en bestemt virksomhed i Grønland eneret til at fremstille flag, og at der blev indført bestemmelser om, at der kun måtte flages med denne virksomheds produkter. Men på den anden side er det betænkeligt at afskære folk fra at sy flag til eget brug, og der er også betænkeligheder, fordi den beskæftigelsesmæssige effekt kun vil være stor i en forholdsvis kort periode, men derefter aftage. Landsstyret foreslår derfor, at man begrænser sig til et forbud mod omsætning af flag med forkerte farver og målforhold.

I § 2 foreslås det, at landsstyret bemyndiges til at fastsætte flagdagene, og det vil sige de dage, hvor flaget skal hejses fra hjemmestyrets og kommunernes bygninger.

Det er bestemmelserne i § 3, som skal sikre flagets rette brug som nationalt symbol. Det foreslås derfor forbudt, at man håner flaget, hvad enten det sker i ord eller handling. Og det foreslås forbudt, at flaget anvendes som mærke eller symbol på uvedkommende måder. På et enkelt område har vi i landsstyret ment det passende, at flaget kan anvendes i kommercielt øjemed, nemlig når det drejer sig om markedsføring og salg af grønlandske produkter. Vi mener heller ikke, at en sådan anvendelse er uforenelig med flagets anvendelse som nationalt symbol. Især når vore varer sælges i udlandet, kan det være på sin plads, at flaget anvendes i reklameøjemed.

I § 4 foreslås det, at det grønlandske flag anvendes som nationalflag for skibe, der er indregistreret her i landet. Jeg skal gøre opmærksom på, at bestemmelsen er udformet således, at skibet også kan føre Dannebrog, men vi finder det naturligt, at det grønlandske flag skal have nationalflagets plads, ligesom det færøske flag bruges som nationalitetsmærke for færøske skibe.

For overtrædelser af loven foreslås det i § 5, at der skal kunne idømmes bøder.

Som landstingslovens ikrafttrædelsesdato foreslås den 21. juni 1985, således at flaget kan anvendes officielt første gang den 21. juni, som er Grønlands nationaldag. Jeg håber og tror, at bemyndigelsesloven vil være bekendtgjort og ikrafttrådt i god tid inden denne dato, og jeg vil selvfølgelig ved stadfæstelsen af landstingsloven kontrollere at bemyndigelsesloven er trådt i kraft, så vi undgår formelle juridiske

problemer. For bestemmelserne om skibes flagføring foreslås en senere ikrafttrædelsesdato, som sikrer, at det nødvendige antal flag i forskellige størrelser kan være produceret forinden.

Jeg går ud fra, at der ikke er indvendinger mod bemyndigelsesloven, og overgiver hermed forslaget til landstingslov om Grønlands flag til landstingets behandling. Hvis der fremsættes ændringsforslag til landstingsloven, vil jeg foreslå, at disse henvises til behandling i forfatningsudvalget, forinden landstingets 2. behandling af forslaget til landstingslov.